

ДИРЕКТИВА 97/5/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

от 27 януари 1997 година

за трансграничните кредитни преводи

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 100 а от него,

като взеха предвид с предложението на Комисията¹,

като взеха предвид становището на Икономическия и социален комитет²,

като взеха предвид становището на Европейския паричен институт,

като действат в съответствие с процедурата, залегнала в член 189 б от Договора³, по смисъла на съвместния текст, одобрен на 22 ноември 1996 г. от Помирителната комисия и

(1) като имат предвид, че обемът на трансграничните плащания нараства устойчиво, тъй като изграждането на вътрешния пазар и напредъкът към пълно икономически и валутен съюз води до по-голяма търговия и движение на хора вътре в общността; че трансграничните кредитни преводи представляват значителна част от обема и стойността на трансграничните плащания;

(2) като имат предвид, че за лицата и предприятията, особено малките и средни предприятия, е съществено важно да могат да извършват кредитни преводи бързо, надеждно и евтино от една част на Общността в друга; че в съответствие с уведомлението на Комисията относно прилагането на правилата за конкуренция на ЕО към трансграничните преводи⁴, по-голямата конкуренция на пазара за трансгранични преводи би трябвало да доведе до подобряване на услугите и намаляване на цените;

(3) като имат предвид, че настоящата директива се стреми да подкрепи напредъка, постигнат в изграждането на вътрешния пазар, и в частност в либерализацията на движението на капитала с оглед прилагането на икономическия и ва-

¹ ОВ № С 360, 17.12.1994, стр. 13, и ОВ № С 199, 3.8.1995, стр. 16.

² ОВ № С 236, 11.9.1995, стр. 1

³ Становище на Европейския парламент от 19 май 1995 г. (ОВ № С 151, 19.6.1995, стр. 370), Становище на Съвета от 4 декември 1995 г. (ОВ № С 353, 30.12.1995, стр. 52) и Решение на Европейския парламент от 13 март 1996 г. (ОВ № С 96, 1.4.1996, стр. 74). Решение на Съвета от 19 декември 1996 г. и Решение на Европейския парламент от 16 януари 1997 г.

⁴ ОВ № С 251, 27.9.1995, стр. 3.

лутен съюз; че нейните разпоредби следва да се прилагат към кредитни преводи във валутите на държавите членки и в екю;

(4) като имат предвид, че Европейският парламент в своята резолюция от 12 февруари 1993 г.⁵ призовава за създаване на директива на Съвета, която да уреди правилата в областта на прозрачността и осъществяването на трансгранични плащания;

(5) като имат предвид, че въпросите, обхванати от настоящата директива, следва да бъдат разглеждани отделно от систематичните въпроси, които остават за разглеждане в Комисията; като се има предвид, че може да се окаже необходимо да се направи последващо предложение, което да обхване тези систематични въпроси, особено проблема за необратимост на сетълмента;

(6) като имат предвид, че целта на настоящата директива е да подобри услугите по трансграничните кредитни преводи и по този начин да съдейства на Европейския паричен институт (ЕПИ) в неговата задача да насърчава ефективността на трансграничните плащания с оглед подготовката на третата фаза на икономическия и валутен съюз;

(7) като имат предвид, че в съответствие с целите, залегнали във второто изложение, настоящата директива би следвало да се прилага към който и да е кредитен превод на стойност, по-малка от 50 000 екю;

(8) като имат предвид, че съобразно третата алинея на член 3 б от Договора, както и с оглед осигуряване на прозрачност, настоящата директива урежда минималните изисквания, необходими да се осигури задоволително ниво на информация за клиента както преди, така и след изпълнението на трансграничен кредитен превод; вземайки предвид, че тези изисквания включват указания за процедури за обжалване и обезщетения, предлагани на клиентите, както и достъпа до тях; че настоящата директива урежда минималните изисквания за извършване (по-специално по отношение на условията за изпълнение) относно това, кои институции, предлагащи услуги за трансгранични кредитни преводи, би трябвало да се придържат към нея, включително към задълженията да извършват трансгранични кредитни преводи в съответствие с нарежданията на клиента; като се има предвид, че настоящата директива изпълнява условията, произтичащи от принципите, установени в Препоръка 90/109/ЕИО от 14 февруари 1990 г. на Комисията за прозрачност на банковите условия, отнасящи се до трансгранични финансови трансакции⁶; и че настоящата директива не засяга Директива 91/308/ЕИО от 10 юни 1991 г. на Съвета за предпазване от използване на финансовата система за пране на пари⁷;

(9) като имат предвид, че настоящата директива би следвало да допринесе за намаляване на максималното време за изпълнение на трансгранични преводи и

⁵ ОВ № С 72, 15.3.1993, стр. 158.

⁶ ОВ № L 67, 15.3.1990, стр. 39.

⁷ ОВ № L 166, 28.6.1991, стр. 77

да насърчи онези институции, на които това вече отнема малко време, да продължат да поддържат тази практика;

(10) като имат предвид, че в доклада, който Комисията ще внесе в Европейския парламент и в Съвета в рамките на две години от прилагането на настоящата директива, би трябвало да се проучи с особено внимание срокът, който ще бъде прилаган, когато липсва уговорен срок между наредителя и неговата институция, отчитайки както техническото развитие, така и съществуващото положение във всяка държава членка;

(11) като имат предвид, че би следвало да съществува задължение за институциите за възстановяване на средствата, в случай на неуспешно приключване на кредитния превод; вземайки предвид, че задължението да възстановяват средствата налага бъдеща вероятна отговорност на институциите, които биха могли при липса на каквото и да е ограничение да имат вреден ефект върху изискванията за платежоспособност; и че задължението за възстановяване на средствата би трябвало следователно да бъде приложимо до 12 500 екю;

(12) като имат предвид, че член 8 не засяга общите разпоредби на националното законодателство, съгласно което институцията носи отговорност към наредителя, когато трансграничен кредитен превод не е бил приключен поради грешка, извършена от тази институция;

(13) като имат предвид, че измежду обстоятелствата, с които участващите в изпълнението на трансгранични кредитни преводи институции могат да се сблъскат, включително такива, които се отнасят до несъстоятелност, е необходимо да се разграничават причинени от *форсмажорни* обстоятелства; вземайки предвид, че за тази цел определението на *форсмажорни* обстоятелства, дадено в член 4, параграф 6 на Директива 90/314/ЕИО от 13 юни 1990 г. за пакетни туристически пътувания, пакетни туристически ваканции и пакетни туристически обиколки⁸ би следвало да се вземе като основа;

(14) като имат предвид, че в държавите-членки е необходимо да има задоволителни и ефективни процедури за рекламация и компенсация при уреждане на евентуални спорове между клиенти и институции, като се използват съществуващите процедури, когато това е подходящо,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

РАЗДЕЛ I

Обхват и определения

Член 1

Обхват

⁸ ОВ № L 158, 23.6.1990, стр. 59

Разпоредбите на настоящата директива се прилагат към трансгранични кредитни преводи във валутите на държавите-членки и в екю до равностойността на 50 000 екю, наредени от лица, различни от тези, посочени в член 2 а), б) и в) и извършвани от кредитни или други институции.

Член 2 Определения

За целите на настоящата директива:

(а) “кредитна институция” означава институция, така както е дефинирана в член 1 на Директива 77/780/ЕИО⁹ на Съвета, като включва клонове, намиращи се в Общността, по смисъла на трета точка на настоящия член, на кредитни институции, със седалища извън Общността и които по занятие изпълняват трансгранични кредитни преводи;

(б) “друга институция” означава което и да е физическо или юридическо лице, различно от кредитна институция, което по занятие изпълнява трансгранични кредитни преводи;

(в) “финансова институция” е институция, както е дефинирана в член 4, параграф 1 на Регламент (ЕО) № 3604/93 на Съвета, от 13 декември 1993 година, определящ дефинициите за прилагане на забрана за привилегирован достъп, визирани в член 104 а на Договора¹⁰

(г) “институция” означава кредитна или друга институция; за целите на членове 6, 7 и 8, клоновете на една кредитна институция, намиращи се в различни държави членки, които участват в извършването на трансгранични кредитни преводи, се считат за отделни институции;

(д) “посредническа институция” означава институция, различна както от тази на наредителя, така и от тази на бенефициента, която участва в извършването на трансграничен кредитен превод;

(е) “трансграничен кредитен превод” означава трансакция, осъществена по инициатива на наредителя посредством институция или неин клон в една държава членка, с цел предоставяне на определена сума на разположение на бенефициента в институция или неин клон в друга държава членка; наредителят и бенефициентът могат да бъдат едно и също лице;

(ж) “нареждане за трансграничен кредитен превод” означава безусловно нареждане в каквато и да е форма, дадено пряко от наредителя на една институция за извършване на трансграничен кредитен превод;

(з) “наредител” означава физическо или юридическо лице, което нарежда извършването на трансграничен кредитен превод в полза на бенефициент;

(и) “бенефициент” означава крайният получател на трансграничен кредитен превод, за когото съответните суми са на разположение в сметка, до която той има достъп;

(к) “клиент” означава наредителят или бенефициентът в съответствие с това, което изисква смисълът;

⁹ ОВ № L 322, 17. 12. 1977, стр. 30 Директива, последно изменена от Директива 95/96/ЕО (ОВ L 168, 18. 7. 1995г. стр.7)

¹⁰ ОВ № L 332, 31. 12. 1993, стр.4

(л) “референтна лихва” означава лихвата, представляваща компенсация и установена в съответствие с правилата, въведени от държавата членка, на чиято територия се намира институцията, която трябва да плати компенсация на клиента;

(м) “дата на приемане” означава датата на изпълнение на всички условия, изисквани от институцията, по отношение изпълнението на нареждането за трансграничен кредитен превод, наличността на задоволително финансово покритие и информацията, необходима за извършване на такова нареждане.

РАЗДЕЛ II

ПРОЗРАЧНОСТ НА УСЛОВИЯТА ЗА ТРАНСГРАНИЧНИ КРЕДИТНИ ПРЕВОДИ

Член 3

Предварителна информация за условията за трансгранични кредитни преводи

Институциите следва да предоставят на настоящите си и евентуални клиенти писмено, а когато е подходящо и с електронни средства, в достъпна и разбираема форма информация за условията за трансгранични кредитни преводи. Тя следва да включва поне:

- указание за необходимия период за извършване на дадено на институцията нареждане за трансграничен кредит на суми, с които да се завери сметката на институцията на бенефициента; началото на този период следва да бъде ясно указано,
- указание за необходимия период от получаване на трансграничния кредитен превод за суми, постъпили по сметката на институцията, до момента на заверяване на сметката на бенефициента,
- начина на изчисляване на комисиони и такси, заплащани на институцията, включително, където е приложимо, и техния процент,
- ако има такъв, вальора, прилаган от институцията,
- детайли за процедурите по рекламация и компенсация, които са на разположение на клиента, и начините за достъп до тях,
- посочване на използвания референтен обменен курс.

Член 4

Последваща информация за трансграничния кредитен превод

След извършване или получаване на трансграничен кредитен превод институциите предоставят на своите клиенти, освен ако последните изрично не са се отказали от това, ясна писмена информация в достъпна и разбираема форма, включително, където е подходящо, и с електронни средства. Информацията следва да включва поне:

- референция, позволяваща на клиента да идентифицира трансграничния кредитен превод;
- първоначалния размер на трансграничния кредитен превод;
- размера на всички разходи и комисиони, платими от клиента;
- ако има такъв, вальора, прилаган от институцията.

Когато наредителят е посочил, че разходите за трансграничния кредитен превод се поемат изцяло или частично от бенефициента, последният следва да бъде информиран за това от своята институция.

Когато сума е конвертирана в друга валута, институцията, която я е конвертирала, следва да информира своя клиент за използвания обменен валутен курс.

РАЗДЕЛ III

МИНИМАЛНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИНСТИТУЦИИТЕ ПРИ ТРАНСГРАНИЧЕН КРЕДИТЕН ПРЕВОД

Член 5

Специфични ангажменти на институцията

Освен ако не желае да работи с този клиент, по искане на клиент за трансграничен кредитен превод с указани спецификации, институцията трябва да поеме ангажмент относно необходимото време за извършване на превода и платимите комисиони и разходи, отделно от онези, отнасящи се до използвания обменен валутен курс.

Член 6

Задължения, свързани с необходимото време

1. Институцията на наредителя извършва въпросния трансграничен кредитен превод в срока, уговорен с наредителя.

Когато уговореният срок не е спазен или при отсъствие на такъв, когато в края на петия банков работен ден, следващ датата на приемане на нареждането за трансграничен кредитен превод, сумата не е заверена по сметката на институцията на бенефициента, тази на наредителя компенсира наредителя.

Компенсацията следва да съдържа плащане на лихва, изчислена чрез прилагането на референтната лихва към размера на трансграничния кредитен превод, за периода от:

- края на уговорения срок или в случай на липса на такъв - края на петия банков работен ден, следващ датата на приемане на нареждането за трансграничен кредитен превод, до
- датата, на която сумата се заверява по сметката на институцията на бенефициента.

По същия начин, когато трансграничен кредитен превод не е извършен в уговорения срок или при липса на уговорен срок, преди края на петия банков работен ден, следващ датата на приемане на трансграничния кредитен превод, и той е в посредническата институция, от тази институция следва да бъде изискано да компенсира институцията на бенефициента.

2. Институцията на бенефициента следва да предостави на разположение на бенефициента средствата по трансграничния кредитен превод в срока, уговорен с бенефициента.

Когато уговореният срок не е спазен или при липса на уговорен срок, когато в края на банковия работен ден, следващ деня, в който сметката на институцията на бенефициента е била заверена, а сумите не са постъпили по сметката на бенефициента, институцията на бенефициента го компенсира.

Компенсацията се състои от заплащане на лихва, изчислена чрез прилагането на референтната лихва към сумата на трансграничния кредитен превод, за периода от:

- края на уговорения срок или при липса на такъв, края на банковия работен ден, следващ деня, в който сумата е постъпила по сметка на институцията на бенефициента, до

- датата, до която сумите постъпят по сметката на бенефициента.

3. Компенсацията по параграфи 1 и 2 не се изплаща, когато институцията на наредителя или, в зависимост от случая, тази на бенефициента, може да установи, че закъснението се дължи на наредителя или, според случая, на бенефициента.

4. Параграфи 1, 2 и 3 изцяло не засягат другите права на клиентите и институциите, които са участвали в изпълнението на нареждане за трансграничен кредитен превод.

Член 7

Задължение за извършване на трансграничен превод в съответствие с инструкциите

1. Институцията на наредителя, всяка посредническа институция и тази на бенефициента, след датата на получаване на нареждане за трансграничен кредитен превод, са задължени да изпълнят този превод в пълния му размер, освен ако наредителят не е посочил, че разходите по него изцяло или частично се поемат от бенефициента.

Първата точка не засяга възможността на институцията на бенефициента да наложи на последния такса за управлението на неговата сметка, в съответствие със съответните правила и обичаи. Такава такса, обаче, не може да бъде използвана от институцията, за да избегне задълженията, наложени от упоменатата точка.

2. Без да се засяга правото на какъвто и да е иск, който може да бъде предявен, когато институцията на наредителя или посредническата институция са удържали от сумата на трансграничния кредитен превод в нарушение на параграф 1, институцията на наредителя следва по искане на наредителя да завери, без всякакви удържки и за своя сметка удържаната сума на бенефициента, освен ако наредителят не поиска със сумата да бъде заверена на неговата сметка.

Всяка посредническа институция, която е направила отбив в нарушение на параграф 1, връща удържаната сума, без каквито и да е удържки и за своя сметка, на институцията на наредителя или ако институцията на наредителя е поискала - на бенефициента на трансграничния кредитен превод.

3. Когато нарушението на задължението за изпълнение на нареждане за трансграничен кредитен превод, в съответствие с нарежданията на инсти-

туцията на наредителя, е било причинено от институцията на бенефициента, без да се засяга правото на други иски, които могат да бъдат предявени, институцията на бенефициента е задължена да завери сметката на бенефициента за своя собствена сметка с всяка грешно удържана сума.

Член 8

Задължение на институциите да възстановяват суми
в случай на неизвършване на превод

1. Ако след приемане на нареждането за трансграничен кредитен превод от институцията на наредителя, сметката на институцията на бенефициента не е заверена със съответната сума, без да се засяга правото на други иски, които могат да бъдат предявени, институцията на наредителя заверява сметката на наредителя с размера на трансграничния кредитен превод, но с не повече от 12 500 еку плюс:

- лихва, изчислена чрез прилагане на референтната лихва към размера на трансграничния кредитен превод за периода между датата на нареждането за трансграничен кредитен превод и датата на заверяването, и
- таксите, свързани с трансграничния кредитен превод, платени от наредителя.

Тези суми следва да бъдат на разположение на наредителя в срок от четиринадесет банкови работни дни след датата на неговото искане, освен ако със сумата, съответстваща на трансграничния кредитен превод, не е била междувременно заверена сметката на институцията на бенефициента.

Такова искане не може да бъде направено преди изтичане на уговорения между институцията на наредителя и самия него срок за изпълнение на нареждане за трансграничен кредитен превод или при липса на уговорен срок - преди изтичане на срока, посочен във втора алинея на член 6, параграф 1.

По същия начин всяка посредническа институция, която е приела нареждане за трансграничен кредитен превод, има задължение да възстанови за своя сметка сумата му, включително съответните разходи и лихва на институцията, която е наредила да осъществи нареждането. Ако трансграничният кредитен превод не е извършен поради грешки или пропуски в нарежданията, дадени от тази институция, посредническата институция се стреми, доколкото това е възможно, да възстанови сумата на превода.

2. Чрез дерогация от параграф 1, ако трансграничният кредитен превод не е извършен поради неизпълнение от посредническата институция, избрана от институцията на бенефициента, последната е задължена да предостави на разположение на бенефициента сума до 12 500 еку.

3. Чрез дерогация от параграф 1, в случай че трансграничният кредитен превод не е извършен поради грешка или пропуск в нарежданията, дадени от наредителя на неговата институция, или поради неизвършване на трансграничния кредитен превод от посредническата институция, изрично избрана от наредителя, институцията на наредителя и другите участващи институции се стремят, доколкото това е възможно, да възстановят сумата на превода.

Когато сумата е била възстановена от институцията на наредителя, тя е задължена да я предостави на наредителя. В този случай институциите, включително тази на наредителя, не са задължени да възстановяват натрупаните разходи и лихви и могат да удържат разходите, произтекли от възстановяването, ако те са установени точно.

Член 9

Форсмажорни обстоятелства

Без да се нарушават разпоредбите на Директива 91/308/ЕИО, институциите, участващи при изпълнението на нареждане за трансграничен кредитен превод, се освобождават от задълженията, залегнали в настоящата директива, когато те могат да представят форсмажорни причини (извънредни и непредвидими събития извън контрола на лицето, позоваващо се на форсмажорни обстоятелства), последиците от които биха били неизбежни, въпреки всички усилия за обратното и които се отнасят към нейните разпоредби.

Член 10

Уреждане на спорове

Държавите членки осигуряват адекватни и ефективни процедури за рекламация и компенсирание при уреждането на спорове между наредителя и неговата институция или между бенефициента и неговата институция, използвайки, когато това е подходящо, съществуващите процедури.

РАЗДЕЛ IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 11

Прилагане

1. Държавите членки следва да приемат закони, подзаконови и административни разпоредби, които да са в съответствие с настоящата директива, не по-късно от 14 август 1999 г., като незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, те трябва да съдържат препратки към настоящата директива или да бъдат придружени от такава препратка при тяхното официално публикуване. Начинът за тази препратка се определя от държавите членки.

2. Държавите членки уведомяват Комисията за текстовете на основните закони, подзаконови и административни разпоредби, които те са приели в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 12

Доклад до Европейския парламент и Съвета

Не по-късно от две години след началната дата за прилагане на настоящата директива, Комисията внася доклад в Европейския парламент и в Съвета за прило-

жението , придружен, когато е необходимо, от предложения за нейното изменение.

В съответствие с положението и техническото развитие на всяка държава членка този доклад следва изрично да засяга въпроса за срока, залегнал в член 6, параграф 1.

Член 13

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила от датата на нейното публикуване в *Официалния вестник на Европейските общности*.

Член 14

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел, 27 януари 1997 година

*За Европейския парламент:
Президент*

J. M. GIL-ROBLES

*За Съвета:
Президент*

G. ZALM

СЪВМЕСТНО СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И КОМИСИЯТА

Европейският парламент, Съветът и Комисията отбелязват решимостта на държавите членки да въведат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за съгласуване с настоящата директива до 1 януари, 1999 година.